

NOAIME

pentru

MINTE, INIMA shi LITERATURA.

No. 24.

Dumineca 9. Junie.

1840.

Schoalele.

(Кашет.)

Класеле де Ъманіоре.

Професоріі де лімба сасъ грзматика ромзнь, італянъ ші французъ сз вор ан-воі антре сіне а фаче фіе-каре о грзмати-кз де лімба респектівз дъне о сістемз ші метод потрібіте кз кьноцінцеле веа-кьлэші. Фіе-каре ва адопта ачелеші дефі-ніціі але термінілор сзї технічі; ачелеші ампрцірі ші ськт ампрцірі, ан кзт фі-інд ачесте треі лімбі кз о маі мьлат сасъ маі пьцінз афінитате антре сіне, грз-мзтічїле кзте треі вор ажънѹе маі зна, ші нъ вор абеа деосекїре декзт аколо знаі есте о фїреаскз партїкьларїтате сасъ е счепціе. Ачест мїжлок поате се ва пзреа непзтїнчїос пентрз чел каре нъ кьноаще сасъ нъ а черчетат ачесте треі лімбі; іар дъне че ле ва черчета се ва конвїн-ѹе, кз мїрареа са, де адеврэла ші анле-снїреа лъкрэлаші, а аددъче пе школарї сз аївз треі лекції ші сз лі се парз кз аъ зна, анкзт ші деосекїріле сз лі се парз ка нїше обжете де компаранціе пазкьтз.

Антр'ачест кїп класеле де Ѫманїоре се вор антокмі дъне кїнэла Ѫрмзтор ан кзт пентрз ачееа че се атїнѹе де лімбі.

Кзте треі професорїі ан ачешашї зї сз аївз ачешашї лекціе ла лімба респекті-вз. Ъпре есемплас кьнд ромзньла анва-ѹз пе школарїі сзї артіколэла, артіколэла сз анвече ші італянэла ші французэла. Школарэла аъзїнд ла зна професор дефїні-ѹїа артіколэлаші, чеї лалці дої професорї нъї сасъжзск де кзт де репетїторї. Апої ла ромзньше веде артіколэла lu, le, ла італян lo, il, ла француз le . . - Ла зна веде: lupu lupi, ла алтэла lupu lupi, ші ла чел де ал треїлеа loup, lu-ops. Кїнд ла ве,бі, ла кзте треі про-фесорїі веде пентрз конжъгзрї ан: age, ire, ere, ші ére ші рьмзньше ші італие-неше ан r ig, ior, re, францожеше че се вэа кз оаре-каре афінитате кзтре челе де сьс. Cântare, cantare, chanter; audire, audire, ouir; vedere, vedere, voir, batere, batte- re, battre. шчл:

Десволтареа ачестшї мїтод се поате фаче нэмаї ан сфатэла професорїлор, дъ-пе че се вор пзтръндэ де азнэса. Ал

лѣкрат чева, фѣкзнд'о грѣматикѣ компаративѣ, а ачестор треї лимбї; воїѣ ампрѣртѣши скрїереа меа кѣ вѣкѣрїе дд: професорї, ашї вор да шї дѣмнеалор пѣрїереа, шї сѣнт гата а жѣртфї шї време шї остенеалѣ ан пѣнереа ан лѣкрате ачещїї сїстеме де се ва гѣї де вѣнѣ.

Асфел ва ѣрма анвѣцѣтѣра трептат а ачестор треї лимбї ан време де треї сѣшпатрѣ анї дѣпе кѣм есперїица о ва доведї, шї анвѣцѣтѣра ѣнор цїице елементаре преѣм аритметикѣ, Географїе, Історїе, Міѣолоѣїе, Реторикѣ, кѣре се вор фаче ан лимбї ромѣнеаскѣ . . . Се ва ангрїжї ансѣ ка ан тоатѣ времеа кѣрѣлѣї де ѣманїоре сѣ нѣ се факѣ преѣрмаре ла нїчї орамѣрѣ, чї тоате сѣ меарѣ ан паралел шї лѣр'о контїнѣацїе нежнтрѣрѣптѣ. (Дѣпе кѣм се веде ан лѣтѣрѣта таблѣ.)

Преѣм класѣа чеа дѣпе ѣрмѣ де анчепѣгоаре а фѣст ка о треапѣтѣ прегѣтїтоаре спре а пѣшї ла ѣманїоре, асеменеа шї класѣа дїн ѣрмѣ де ѣманїоре ва фї ка о прегѣтїре антрѣадїне ка сѣ треакѣ ла класеле комплементаре. Ан ачест клас вор анчепе школарїї анвѣцѣтѣра лимбї латїне шї еленїче. Кѣноскѣнд треї лимбї, ромѣна, італїана шї франѣеѣа, аѣ школарїї, дѣпе кѣм ам зїе, ѣн капїтаа маї де тоате ворбеле латїне кѣм шї о а патра парте дїн ворбеле сѣш матерїа лимбїї гречещї; шї інтрѣнд ан ачесте доѣ лимбї, калел есте гѣтїтѣ де маї наїнте, шї ачї нѣ факѣ маї мѣлат де кѣт а ведеа сѣхїматїемѣа сѣш форма лимбїлор вѣкї шї сїнтетїче; нѣ вор авеа адїкѣ, че ведеа де кѣт деклїнацїїле, конѣжѣгацїїле шї сїнтаксѣа сѣш констрѣкцїа ачестор лимбї.

Класе Комплементаре

Ан кѣт пентрѣ лимбалатїнѣ шї еленїкѣ, се анѣелеѣе кѣ се ва ѣрма тот метода че с'а адоптат пентрѣ чееле лалте лимбї шї пентрѣ сїстеме шкоалелор антрѣагѣ; ѣнїмеа грѣматїїлор. Спре ачест сѣшршїт, ам вѣзѣт ла д. професорѣа жобен каїегеле ѣнеї грѣмѣтїчї че компѣне пентрѣ лимба латїнѣ шї еленїкѣ. Нїмїк нѣ мїс'а антѣмплат сѣ вѣз маї бїне комбїнат шї маї методїк дїн скрїерїле че дѣсшїт пѣнѣ акѣм ан фелѣа ачеста. Ачешї рѣгѣлѣ пентрѣ амѣндоѣ лимбїле ачелешї есемпле; спре пїлдѣ.

Hora horae horam, ѣра ѣрас ѣра ѣрав.
Iris iridis . . . ірїс ірїдоѣ. шчл.

Інтрѣнд ан аѣторї, се ва ѣрма ачешї орѣндѣїаалѣ паралелѣ: Тачїт, Тѣчїдїа; Чїчѣро, Демостен; Вїрїїліе, Омер. шчл: Чїтїреа аѣторїлор ан кїпѣа ачеста есте сїнгѣрѣ ѣн кѣрс де Літератѣрѣ практикѣ, сѣш маї бїне літератѣра анвѣцѣтѣ дѣпе ѣн метод аналїтїк, ан кѣт чеа теоретїкѣ нѣ ва фї пе ѣрмѣ де кѣт ка ѣн сїмплаѣ короларїѣ дїн вѣрѣѣа аѣторїлор чїтїцї, шї сѣѣдїацї.

Ан ачеств класе се вор анвѣца асеменеа Фїлософїа, Математїка, контїнѣацїа Історїї, дрѣптѣл натѣрал, Фїзїка, Хїмїа, шї Літератѣра аналѣтѣ сѣш крїтїка аѣторїлор шї рѣгѣлеле скрїеѣлѣї.

Всте цїшѣт кѣ акѣм ла анчепѣт асемтрѣвїнѣцѣ де мѣлцї стрѣнїї ка сѣ не аѣжѣте ла антѣмеїереа шкоалелор шї формїреа професорїлор пѣмѣнтенї. Аша ка сѣ пѣтем доѣнїдї пе деопарте професорї вѣнї, сѣшїнѣѣне шї кѣ стрѣнїї, шї пе де алѣта ка сѣ пѣатѣ шї школарїї сѣ аплече

ЛІМБЕЛІ ЧЕ ДЪ ЛНВЦЦАТ ШІ СЪ СЕ ЕСЕРЧЕЗЕ ЧЕ БОМ АВЕА ШІ ДЪПЕ ЛІМБА ПЕ КАРЕ О ВОР
АНТРЪНСЕЛЕ, СЕ ВА ЛМПЪРЦІ ЛНВЦЦЪТЪРА КЪНОЩЕ МАЇ БІНЕ.
ЦІІНЦЕЛОР ДЪПЕ КІПЪА ЪРМЪТОР:

МАТЕМАТИКЪ

АРИТМЕТИКА ШІ ЦЕОМЕТРІА, РЪМЪНЕЩЕ.
АЛУЕВРА, ТРИГОНОМЕТРІА ШЧА: ФРАНЦОЗЕЩЕ,

ПРІН АЧЕСТ МІЖЛОК ЛІМБА НОВАСТЪРЪ СЕ
КЪЛАТІВЪ КЪ СЕ ЛЕУЪСЕК АН ЕА ТЕРМЕНІІ ТЕХ-
НІЧІ АЇ ЦІІНЦЕЇ (КАРЕ СЪНТ МАЇ ТОТ АЧЕІА
АН АРИТМЕТИКЪ ШІ АЛУЕВРЪ, АН ЦЕОМЕТРІЕ
ШІ ТРИГОНОМЕТРІЕ) ШІ АПОЇ ШКОЛАРЪА СЕ ДЕ-
ПРІНДЕ А СЕ ЕСПРІМА КЪРАТ ФРАНЦОЗЕЩЕ ЦІІН-
ЦІФІЧЕЩЕ ЧЕЕА ЧЕ А ЛНВЦЦАТ А СЕ ЕСПРІМА
АН ЛІМБА СА.

ФІЛОСОФІА

ОРІ ЧЕ СІСТЕМЪ СЕ ВА АМЕРЖЦОША, ПЪР
ЦІАЕ ЧЕАЕ ДЪНТЪІЪ СЕ ВОР ФАЧЕ АН ЛІМБА
РОМЪНЕАСКЪ, ШІ СФЪРШІТЪА САЪ АНКІЕРЕА
АН АЛТЪ ЛІМБЪ АН КАРЕ БОМ АВЕА ПРОФЕ-
СОРІІ ЧЕЇ МАЇ БЪНІ АН РАМЪРА АЧЕАСТА. Фо-
ЛОЕЪА ВА ФІ ТОТ ЧЕА ДЕ СЪС.

ДРЕПТЪРІ

РОМАНЪ,	ЛАТЕНЕЩЕ
ЦІВІАЪ	РОМЪНЕЩЕ
КОМЕРЧІАЛЪ	ІТАЛІЕНЕЩЕ
КРІМІНАЛЪ	} ФРАНЦОЗЕЩЕ
НАТЪРААЪ	

САЪ КЪМ СЕ ВА ГЪСІ КЪ КАЛЕ ДЪПЕ ПРО-
ФЕСОРІІ ЧЕ БОМ АВЕА; ЕЪ АЧІ АРЪТ О ІДЕЕ
КАРЕ ПОАТЕ ДОБЪНДІ МОДЕФІКАЦІІ, АНСЪ ФЪ-
РЪ А НЕ ДЕПЪРТА ДЕ ТЕМЕЙЪА ЕЇ ДЕ КЪПЕ-
ТЕНІЕ.

ІСТОРИА.

СЕ ВА ЛНВЦЦА АСЕМЕНЕА ДЪПЕ ПРОФЕСОРІІ

ЛІТЕРАТУРА.

ВЛАМЕНТЕЛЕ ДЕ РЕТОРИКЪ, РОМЪНЕЩЕ.
ЛІТЕРАТУРА БЕКЕ, ГРЕЧЕЩЕ.
ЛІТЕРАТУРА НЪОЪ ФРАНЦОЗЕЩЕ.

ДЕПРІНДЕРІ.

СТЪДЕНЦІІ ДІН КЛАСЕЛЕ КОМПЛЕМЕНТАРЕ,
ФІГКАРЕ ВА ФІ ДАТОР А ТРАДЪЧЕ АН ЛІМБА
РОМЪНЕАСКЪ КЪРСЪА ЦІІНЦЕЛОР ЧЕ ЛНВАЦЪ.
ДА ЕКСАМЕН ВОР АЪА ПРЕМІІ ЧЕЇ ЧЕ ДЪ ТРА-
ДЪС МАЇ БІНЕ. АЧЕЦІА АШІ ВОР ПЪСТРА ТРА-
ДЪКЦІІЛЕ, ШІ ЧЕЇ КАРІ ВОР АМБІЦІОНА АШІ
ВЕДЕА ОСТЕНІАЛА ТІПЪРІТЪ КЪМ ШІ О РЪСПАЪ-
ТІРЕ ПЕНТЪА ДЪНСА, ДЪПЕ О ЧЕРЧЕТАРЕ ПАР-
ТІКЪЛАРЪА ДЕ ТРЕЇ АНІ ШІ О АЪКРАРЕ ШІ РЕ-
АЪКРАРЕ СТЪДІОАСЪ, ПРІН КОНКЪРЕ ВОР АН-
ФЪЦІАША АЧЕЛЕАШІ ТРАДЪКЦІІ РЕАЪКРАТЕ, ДІН
КАРЕ, ЧЕЛЕ ДОВЕДІТЕ ДЕ МАЇ БЪНЕ ШІ МАЇ
КЛАСІЧЕ СЕ ВОР ТІПЪРІ КЪ КЕАТЪІАЛА ШКОАЛЕ-
ЛОР, АЪЪНА АЪТОРЪА О ГРАТІФІКАЦІЕ САЪ
АН КЪРЦІ САЪ АН ЧЕ СЕ ВА ГЪСІ КЪ КАЛЕ.

АСЕМЕНЕА СЕ ВА ЪРМА ШІ КЪ ТРАДЪКЦІА
АЪТОРІЛОР КЛАСІЧІ.

КЪТЪА ДЕОСЕБІРЕ ВА ФІ АТЪНЧІ ДЕЛА ТРА-
ДЪКЦІІЛЕ ЧЕ СЕ ФАК АН ЗІОА ДЕ АСТЪЗІ ПЪ-
НЪА ЧЕАЕ ЧЕ СЕ ВОР ФАЧЕ АН АЧЕСТ КІПІ
АНТЪІЪ КЪ АН ЗІОА ДЕ АСТЪЗІ ДОБЪН-
ДІМ НЪМАЇ О ТРАДЪКЦІЕ А ПРОФЕСОРЪАШІ, АН
ВРЕМЕ ЧЕ АТЪНЧІ ПЪТЕМ СЪ АВЕМ ЗЕЧІМІ.

АЛДОІЛЕА КЪ ПРОФЕСОРІІ ДІН ЗІОА ДЕ А-
СТЪЗІ ШІ ДЪ ФЪКЪТ ЕАЪКАЦІА АН ЛІМБЕЇ
СТЪРІНЕ ШІ МЪАЦІ АНКЪ НЪ КЪНОСКЪ КЪМ
АР ТРЕБЪІ ПЕ ЧЕА РОМЪНЕАСКЪ.

АЛТРЕІЛЕА КЪ ЧЕЇ МАЇ МЪАЦІ ПРОФЕСОРІ
ЧЕ АВЕМ АСТЪЗІ КЪНОСК НЪМАЇ КЪТЕ О РА-
МЪРЪ ШІ ДОЪ САЪ ЛІМБЕЇ АН КАРЕ ШІ САЪ

жеск, аи време че ачеї стѣденці се сокотеск трекуци прін тоате рамѣриле ши лимбиле че се анвацз аи колеѣѣ.

Апатрѣлеа, кз фїе че скріітор маї аи де обще аші фаче опера са дѣпе пропорція анцелѣѣрїї чїтіторїлор саѣ контїмпоранїлор сзї, ши орї кзт вор фї де взрсацї аи кѣношїнце ши аи лимбї професорїї де акѣм, тога дѣна вор абеа аианте треанта де анцелѣѣре а контїмпоранїлор ши а школарїлор сзї анчїнзторї. Прїн ѣрмаге традѣкїїле лор вор абеа о лимбз десмздалотз ши терменїї ле вор семзна маї мѣлт а дефїніцїї, де фрікз кз вор а жѣнѣ нежнцелешї, аи време че стѣденції кондѣшї асфел прїн анѣцзтѣрї вор абеа аианте ацїї камаразї, алтз лѣме, алтз лимбз, алтз анцелѣѣре. Ши фїреѣе кз лимба лор ва фї маї стрѣнесз ши маї класїкз.

Апої сз сокотїм ла спорѣа че вор фаче стѣденції кѣ асемїнеа дїпрїндерї. Алтфел се фолосѣе чїнева нѣмаї чїтїнд антреакзт ѣн лѣкрѣ, алтфел стѣдїндѣл, ши трекзндѣї прїн панз фїе че фрас, ши алтфел традѣкзндѣл, адїкз кївзїндѣсе ал аспрїма ши аи алтз лимбз. шїїнцїле атѣнчї ши аѣторїї се антїпзреск аи аїнте, де каре се соарѣе, ка сѣ зїк асфел, аи тоатз антрецїмеа лор, ши стѣденції ешїнд аи кїпѣа ачеста дїнтрѣн кѣре, ес антокмаї ка нїѣе професорї че се прегзтеск пентрѣ катедралор.

Лїмбї словоде саѣ нежнда
торате.

Ачестеа вор фї Немцѣаска ши Тѣрчѣаска дїн челе вїї, ши Вѣраїка ши Слава дїн челе докте.

Ва зїче анез чїнева кз ачест павн есте нѣоѣ, сїстема ачестга нѣ се веде маї нїчї антрѣо шкоалѣ. Аша есте. Дар фїе че царз, ѣндеа престат о мїнте сзїнзтоасз, ши а антокмїт анѣцзтѣрїле дѣпе треѣнцїеле сале ши дѣпе стареа нацїїї ши а лимбїї. Алта есте стареа нацїїї ши лимбїї ромзнїшї ши алта стареа ши лимба алтор нацїїї. Ши пѣнжнѣ не вом гжндї матор асѣпра треѣнцїелор ноастрѣ челор адѣвкрате, нѣ вом антокмї шкоале кѣ спор. Песте зече анї, домнѣа меѣ, вом ведеа а се наѣе а семїнеа антреѣзрї ка ши акѣм, ши вор тре че маї мѣлтз зїчїмї де анї кѣм аѣ треѣт де кжнд аѣ ачесте доз прїнцїпате шкоалѣ, ши тот нѣ вом ведеа маре спор. Цара тот ва келтѣї, дѣпе кѣм а келтѣїт нежнчїтат, ши спорѣа нїчї о датз нѣ ва корзспѣде кѣ жертфїле еї.

Ва зїче іар алтѣа кѣ нѣ сѣнт банї де жѣнѣ пентрѣ плата професорїлор анѣцзтѣрїлор ансїмнате. Сѣнт преа де а жѣнѣ банїї, кжнд ва абеа сїстема дрепт скоп фолосѣа де обще, іар нѣ сз ши пѣе аи кївернїсѣалз клїенцїї. Апої че треѣеск атѣѣа офїцерї ши забѣцї пентрѣ ѣн корп де взрѣацї карї се анцелѣѣе кз проповѣдѣеск морала ши вѣна оржндѣїалз, карї се пот анцелѣѣе антре сїне ши пот сз ши вѣноаснз даторїїле, (пентрѣ кз се че ре дѣла дѣмнеалор ши ансѣфлареа даторїїлор ла жѣнїме) че треѣеск пентрѣ ачест фел де оаменї нїѣе забѣцї нїтревнїчї, сїмѣрїашї тїтѣларї, карї іаѣ леафз де кзте доз катедре, фѣрз сз факз нїмїк де кзт сз дївз ѣн тїтал аи ор? Де ва дѣна чїнева сѣмеле че се пазтеск ла асфел де сїмѣрїашї че се хрзнеск кѣ вїиторѣа жѣнїмїї ноастрѣ, се дѣнжз ѣн тотал кѣ каре се маї поате адѣога аи колеѣїѣ анкз

дозспризече катедре. Слабз Домнѣлѣ кз професоріи ношрі чей маї мѣлці сѣнт кѣ-носкѣці ші анчеркаці де маї мѣлѣтз време деспре морала ші рѣвна дѣмнеалор, ка сз н'аїѣз требѣицѣ ші де асеменеа армѣшѣ. Сз не антоарчем окіи ла Гречіа ші сз ведем кз ан скѣртз време, фѣрз міжлоачеле ноастре аѣ фѣкѣт ѣніверсітѣці академії, лічї, шкоале де арте ші меще-шѣгѣрї. Ансѣ аколо ліпсеск сімєріале за-дарніче, се афлз екѣкаці, карі даѣ леції ші фѣрз платз. Дар ної нѣ сѣнтєм грєчї нѣ пѣтем жѣртѣї німік, кѣчї нічї патріа нѣ жѣртѣїше пентрѣ ної, адїкѣ пентрѣ кз нічї патріа нѣ дз ачєлєашї дрєптѣрї ал тоці чєтѣ-ценїї, ші де ачєіа нѣ пѣтем слѣжї фѣрз пла-тѣ; фѣартє віне. Дар анкаї сз нѣ лѣжм пла-тѣ анзадар. Треѣѣ а се кѣрѣці стѣпѣла де трѣнторї ка сз пѣтем аѣѣа мієрє . . .

Дѣпє чє 'мі ам ашѣзѣт о пѣрѣре дѣпє кѣм с'ар пѣтеа антокмї сістєма шкоале-лор потрївїт кѣ требѣицєлє ноастре ші а лімєїї, воїѣ сз борѣеск чєѣа ші деспре анцєлєѣєрєа ші ѣнірєа д.д. Професорї. Пла-нѣла ачєста, де се ѣа сокотї де ѣнѣ, дѣм-нєалор ал бор анцєлєѣє маї віне, ші пѣ-індѣла ал лѣкрєрє, дѣмнєалор ал бор де-сѣѣршї маї віне дѣпє кѣм єспєрїїнцѣ аї ѣа повѣцїї. Ансѣ ачєста нѣ се ѣа пѣ-тєа фѣчє фѣрз о анѣоїрє, фѣрз о адѣна-рє сѣѣ сѣфѣт рєгѣлат антрє дѣмнєалор. Сѣрє ачєста сїнгѣрї ашї бор аѣѣє дїн-трє дѣмнєалор, ка сз ліпсєаскѣ рївалїта-тєа, ѣн Рєктор пє о време хѣтѣрѣтѣ ка-рє сз прївїгєзє асѣпра чєлор чѣ бор гѣці антрє дѣмнєалор кѣ калє сѣѣ асѣпра о-рѣндѣїєлор чє ѣа антрѣдѣчє Ү. Ѳфорїє, ші ѣа фї тотд'аѣна прєзїдєнт ан адѣнѣрїєлє сѣѣ сѣфѣтѣрїєлє профєсоралє.

Үїї маї мѣлці дїн д.д. профєсорї сѣнт

рѣмєнї ші хѣрѣнеск ан сѣнѣла дѣмнєалор а-чєлєашї кѣлѣдѣрѣ де патрїот лѣмінат. Үїї ка-рї сѣнт стѣрѣнї, дїн норочїрє сѣнт де ачєєа, дѣпѣ кѣм 'їа доѣдїт ѣрємєа, карї дорєсѣ сз фѣкѣ вінєлє орї ѣнде се бор аѣла, ші кѣт пентрѣ міне, єѣ асеменеа калїтѣці лє чїнстєск маї мѣлѣт дєкѣт патрїотїсѣл, чє нѣ єстє алѣа де кѣт ѣн єгѣїсѣмѣ, ѣн фєл де фанатїсѣмѣ пентрѣ; кѣ, кѣтѣ дєосєїрє єстє дєлѣ єгѣїст пѣнѣла патрїот, ачєлєашї дєосєїрє єстє шї дєлѣ патрїот пѣнѣ ла космopolїт сѣѣ крєцін ан адєѣѣрѣтѣ ансємінєрє а борѣї. Ашѣ дѣр соко-тєск кѣ кѣношїнцєлє ші рѣвна дѣмнєалор аї ѣа повѣцїї сз ѣазѣ чєлє де фолос ан слѣжѣѣа чє аѣ, ка сз аїѣз о ѣнїрє ші дрѣ-гостє антрѣ фѣпѣтѣ чєа мєрє а рєѣєнєрѣцієї ачєїїї цѣрї, ші а прєгѣтїрїєї ѣнїї ѣєнєрѣції ѣрєднїчє дє ашєпѣтѣрїєлє цѣрїї ші капєтєлор єї чєлор лѣмінатє. Ѳѣ адѣѣк амїнѣтє кѣ-тє чєѣа дїн чєлє чє м'ам сокотїт ан прї-чїна анѣоїрїї ші анцєлєѣєрїї профєсорїлор сѣрє а аѣѣа ачєлєашї скоп ші ачєлєашї кѣ-ношїнцє; дѣмнєалор ансѣ тоці анпрєѣїѣѣ бор анѣогѣці ачєстє пѣрєрї, лє бор дєсѣ-ѣршї, дє лє бор ѣдєа дрєптє, ші бор лє-пѣдѣ пє алѣлє чє лє бор сокотї де нѣ-трєѣнїчє. Ачї скопѣла фїєкѣрѣїа єстє а є-шї фолосѣла дє оѣѣє іар нѣ а'шї рєкомєн-дѣ шї а'шї фѣчє сз єїрѣїаскѣ пѣрєрєа сѣ.

Воїѣ сз зїкѣ адїкѣ, кѣ фїїнд кѣ маї тоці не ам фѣкѣт єдѣѣкаціа ан лімєї стѣрѣ-нє ан ѣрємї кѣнд нѣ се кѣлѣтїѣа лімєа ромѣнєаскѣ, фїрїѣѣ кѣ н'ам анчєпѣт а скрїє ан ачєастѣ лімєѣ, дє кѣт асѣл кѣм ам анѣѣѣѣтѣо дїн гѣрѣ маїчєлор доїчїлор, слѣѣїлор, норѣдѣлѣї; прїн ѣрмєрє ла орї чє ідєє маї прєѣс дє кѣношїнцєлє норѣ-дѣлѣї ам аѣлат фїє-карє марї пєдїчї а о-єспрїма. Ѣнѣла дїн ної а скрїє маї мѣлѣт

АТЪНЧІ СЕ ВОР ПЪТЕА ПЪНЕ АН АЪКРАРЕ ШІ СЪ АДАЪКЪ ФОЛОС КЪНА, ДЪПЕ КЪМ АМ ЗІС, ВОМ АНЧЕПЕ КЪ ДІН АДИНСЪА КЪ ТОЦІ ШІ СЪТЪПЪНІРЕА, ШІ ОБЩЕАСКА АДЪНАРЕ, ШІ В-ФОРІА, ШІ ПРОФЕСОРІІ А СЕ СОКОТІ КЪ СЪТЪРЪІРЕ ЛА АДЕВЪРАТЕЛЕ НОАСТРЕ ТРЕВЪІНЦЕ МОРАЛЕ, КА СЪ АНТОКМІМ ШКОАЛЕ ПЕ ПОТРІВА АЧЕСТОР ТРЕВЪІНЦЕ, ІАР НЪ КОПІІНД РЕГЪЛАМЕНТЕ СЪТЪІНЕ. ДАКА СКОПЪА ЧЕЛ ДЕ ОБЩЕ ВА ФІ КА ШКОАЛЕЛЕ СЪ ФАКЪ КЪ АДЕВЪРАТ СПОР, ІАР НЪ КА СЪ АБЕМ ПРОФОРМЪ ШКОАЛЕ, ШІ ФАКЪ-СЕ ЧЕ СЕ ВА ФАЧЕ, САЪ КА СЪ АБЕМ ШКОАЛЕ, АНСЪ СЪ СЕ ЗЪБОВІАСКЪ АНТІНДЕРЕА АНВЪМЪТЪРЕІ; АТЪНЧІ АНЪАДАР ОРІ ЧЕ КІВЪІРЕ, АНЪАДАР ОРІ ЧЕ МЪН-КЪ, ШІ АНЪАДАР ШІ АЧЕАСТЪ МІКЪ ОСТЕНЕАЛЕ А МЕА. ДЕ АЧЕА АН ПРІЧІНА АЧЕАСТА А'АМ АНДРЕПТАТ КЪТРЕ ДОМНІА ТА, ПЕНТРЪ ВЪ ВЪЗЪ КЪ АДЕВЪРАТ РЪВНА ФОЛОСІНЦЕІ, КЪ АДЕВЪРАТ НІЦЕ МЪСЪРІ ЧЕ АЦІНТЕАЪА ЛА ЪН СКОПЪ ВРЕДНІК ДЕ ЛАЪАЪ; ДЪПЕ ЧЕ АІ СЪТЪРЪІТ, КЪМ АМ ЗІС, А СЕ ФОРМА ПЕСТЕ 3000 ДЕ ШКОАЛЕ КОМЪНАЛЕ, АКЪМ ПРЕФАЧЕРІЛЕ ЧЕ ВЕІ А СЕ АНТРЪАДЪЧЕ АН СІСТЕМА АНВЪМЪТЪРЕІ, ЛЕ АДЪНІ ДЕЛА ТОТ ОМЪА ФЪРЪ ОСЕ-ВІРЕ

ПРІІМЕЩЕ, ДОМНЪА МЕЪ, РЕКЪНОЩІНЦА МЕА, ПЕНТРЪ ГРІЖА ЧЕ АІ ДЕСПРЕ ВІІТОРЪА ТЪТЪЛОР КОПІІЛОР, АНТРЕ КАРЕ СЕ КОПРІНА ШІ АІ МЕІ, ШІ АІЗНКА МЕА ЧІНСТІРЕ КЪ КАРЕ СЪНТ

АЛ ДОМНІЕІ ТАЛЕ

ПРЕА ПЛЕКАТЪ САЪГЪ.

1840 Aprilis 20.

I. ВІАІА.

АДЕВЪРАТЪА ДОХТОР
ШІ ШАРЛАТАНЪА.

ВАНСЕВАН ЪН ВІСТІТ ДОКТОР ДЕ МЕДІ-

ЧІНЪ, КАРЕЛЕ ПРАКТИЪАСЕ ДЕ МАІ МЪЛЦІ АНІ АН ДОНДОН, МЪРГЪНА ОДАТЪ ПЕСТЕ О ПІАЦЪ ВЪЗЪ ПЕ ЪН ШАРЛАТАН *), КАРЕ РЪ-СТЪРНАТ АНТР'О КАЛЕАСКЪ ТРАЕЪ ДЕ ПАТРЪ КАІ АМФОКАЦІ ШІ ПЕТРЕЪТ ДЕ МАІ МЪЛЦІ ШЕРВЕІТОРІ ГАЛАНТ АМЪРЪКАЦІ, АШІ ВІНДЕА МЕДІЧІНА СА ЧЕА ЪНІВЕРСАЛЪ ЛА О МЪЛЦІМЕ ДЕ НОРОД.

ПОМЕНІТЪА ДОХТОР, АНТРЕВЪНА ПЕН-ТРЪ КВАРТІРЪА ШАРЛАТАНЪАЪІ, АІ ФЪКЪ ВІ-ЗІТЪ ШІ ІНТРЪНА АН КАБІНЕТ АІ ЗІСЕ:

„МАІ МІАР ВЕІНІ А КРЕДЕ, КЪМЪА НОІ НЪ-АМ МАІ ВЪЗЪТ АНКЪ, ДАР НЪ'МІ АДЪК А-МІНТЕ ЪНДЕ ШІ КЪНА.“

„АІ ТОАТЪ ДРЕПТАТЕА ДОМНЪАЕ,“ РЕ-СПЪНСЕ ШАРЛАТАНЪА, „ЕЪ ДЕСПРЕ АЧЕА АЦІ ПОЧЪ МАІ МЪЛТЕ СПЪНЕ.“ ВЪ АМ ФОСТ МАІ МЪЛЦІ АНІ ШЕРВЕІТОРІЪ ЛА ДЕДІ ВЪЛЕР, ПЕ КАРЕ ДОМНІАТА О ВІЗІТАІ АДЕСВОРІ.“ „ДАР“ АІ ЗІСЕ ДОХТОРЪА, КЪМ ЕСТЕ КЪ ПЪТІНЦЪ, КА ДЪМНІАТА ФЪРЪ ЕДЪКАЦІЕ ШІ ФЪРЪ КЪ-НОЩІНЦЪ ДЕ МЕДІЧІНЪ СЪ ПРАКТИЪЕЪІ КА ДОХ-ТОР ШІ АН ВРЕМЕ АША СКЪРТЪ ФЪСЕШІ АН СТАРЕ АЦІ АДЪНА АТЪТА АБЕРЕ? ВЪ СЪНТ АКЪМА АНІ ПАТРЪЪЧІ, ДЕ КЪНА МЪ ДЕСПРІНА КЪ МЕДІЧІНА, АНКЪТ СОКОТЕСК НЪ ФЪРЪ ЧІНСТЕ, ШІ ТОТЪШ Н'АВЪІЪ НОРОКЪА АЪМІ-ТАЛЕ.“

„МАІ НАІНТЕ ДЕ А'ЦІ РЕСПЪНДЕ ЛА АН-ТРЕВАРЕ,“ АНТОАРЕ ШАРЛАТАНЪА, ДЪ'МІ ВОІЕ А'ЦІ ПЪНЕ АЛТА. ДЪМНІАТА ДОМНЪАЕ ДОКТОР 'АЪКЪІЕЩІ АНТР'ЪНА ДІН ЧЕЛЕ МАІ СГОМОТОАСЕ ВІЦІ АЛЕ ДОНДОНЪАЪІ, КЪЦІ

*) СЕ КЪВІНЕ А ЦІ, КЪМЪА ЕНГЛЕЪІІ КЪ ТОАТЪ ТРЪФІА ЛОР НАЦІОНАЛЪ, МЕДІЧІНА О АЪ ПЪНЪ АКЪМА РЕГЪЛАТЪ КАМ РЪЪ; А-АКЪ, АНШЕЛЪТОРІІ НЪ ПРЕА СЪНТ КОН-ТЕНІЦІ.

ОАМЕНІ ВОР ФІ ТРЕКЖНД ПЕ ТОАТЪ ЗІОА ПЕ ДІН НАІНТЕА КВАРТИРЪЛАЇ ДЪМИТАЛЕ?"

„Ачеста есте кѣ аневоіе а хотърж, ан-сз мѣ се паре кѣ вор фѣ трекжнд ка ла о мѣ.“

„Шѣ кжцѣ вор фѣ дѣнтр'ачеція, карѣ сз айвз мѣнтеа сзхнзтоасз антреагъ? Дар сз мз анцелелѣї домнѣле дохтор, оаменѣ кѣ мѣнтеа сзхнзтоасз нестрикатъ?“

„Чѣне шѣе, чѣл мѣлат о сѣтз.“

„Вѣзѣ Дале доктор, ачеста есте респѣн-сѣла ла антребаре; ачѣї о сѣтз сжнт оа-менѣї карѣї те пофтеек пе дѣта, чѣїлаацѣї сжнт аї мѣї.“

КОНДИЦІЕ ДЕ МЪРІТАТ.

О фетицъ фрѣмоасз фоарте шѣ саргѣ-сіоса фоарте мѣрѣндѣї пѣрѣнцѣї, ремасз сѣнт епѣтропѣе. Ан сѣкѣртз време ѣа беде, кѣмкз епѣтропѣї аї пѣн ла рѣзѣко чѣл маї маре парте а ансѣмнепоарелор а-верѣї ремасе ѣнеї нзѣкѣтѣї фѣїче де ла пѣ-рѣнцѣї. Коїторѣї де бѣне сѣзѣтѣїеа пе фрѣ-моасз, сз се мѣрѣте, ка прѣн ачѣаста сз'шѣї смѣлагъ аверѣа дѣн гѣареле прѣдѣзторѣлор. Ансз ініма еї де шѣї ан вѣрѣтз де шѣї-спрезѣче анѣї шѣї жѣмѣтате, нѣ вреа а цѣї анкз нѣчѣї де ѣн фелѣїѣ де фермѣк ала амор-ѣлаѣї. Кѣ тоате ачѣестеа, треї пѣцѣторѣї ісе амѣзѣїшарз деодатъ. Се деа корѣ-цѣ голѣз ла тоцѣї? Нѣ; чѣї доаз кондѣ-цѣї сз хотъраскз антре аморѣла лор шѣї антре капрѣцѣла дѣмнеаїї.

Татзла мѣї зѣїе ѣа, мѣїѣ лѣсат 10,400

ГАЛБЕНІ АМПЪРЪТЕШІ. Ачѣїа с'аѣ дѣт пе треї облігѣцѣї кѣ асеменеа камѣтз. Тер-мінѣла облігѣцѣї чѣїї дѣнтѣї есе ла 5. анѣ шѣї мѣсе пазѣтѣше капѣла банѣлор ампреѣнз кѣ камѣта 8484 галбенѣї, термінѣла облі-гѣцѣї адѣоа есе ла 5 анѣ шѣї амѣї адѣк е-пѣтропѣїї деаа дѣторнѣк 3527 шѣї $\frac{1}{10}$ гал-бенѣї; атрѣїа облігѣцѣїе есе ла 4 анѣ шѣї амѣї даѣї 1090 шѣї $\frac{11}{25}$ галбенѣї. Дѣкѣцѣї галбенѣї ѣра фѣїшекарѣе облігѣцѣїе деосѣбѣї? кѣт ѣра процѣнтѣла пе кѣте ѣн ан шѣї оа-ре епѣтропѣїї аѣї фѣост кѣ дрептате кѣтръз мѣне?

2. Мѣїѣ рѣзмѣс треї вѣсе де метал. Чѣл дѣнтѣїѣї е лѣкрат дѣн 4 лоцѣї де аѣр, дѣн 8 лоцѣї де арѣїнт шѣї дѣн 16 лоцѣї де арамз; ала доїлеа е лѣкрат дѣн 6 лоцѣї аѣр, 18 арѣїнт, 12 арамз; ала треїлеа дѣн 20 лоцѣї аѣр, 10 арѣїнт 30 арамз. Мѣї-ѣ'мѣї вѣне сз ле сѣзѣржм пе тоате шѣї се фѣк дѣн трѣнѣселе алате вѣсе антѣрѣ карѣе сз фѣїе 8 лоцѣї аѣр, 12 арѣїнт, 18 арамз. Кжцѣї лоцѣї сз іаѣї спре ачѣест сѣфѣршѣїт дѣн вѣсѣла дѣнтѣїѣї, кжцѣї сз іаѣї дѣн ала доїлеа шѣї кжцѣї дѣн ала треїлеа?

Мѣїна мѣа, адаосз фрѣмоасз, атѣрнѣз деаа дѣслегарѣа ачѣестор доаз антребѣзрѣї. Вѣї нѣ алег, чѣї ачѣела карѣе ле ѣа дѣслѣга, мз ѣа шѣї доѣнѣдѣї.

Дѣн Гѣтѣ.

Рѣтзчѣїреа сѣтз кѣтръз адеѣзр, ка сом-нѣла кѣтръз дѣщѣнтаре. Вѣї ам ѣзгат де самѣ, кѣмкз омѣла сѣзѣпѣт де грѣшалз се антѣоарѣче оарѣшѣкѣм ка анноїт іаръз кѣ-тръз адеѣзр.